USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2023/1887

ze dne 10. května 2023

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) na rozpočtový rok 2021

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění na rozpočtový rok 2021,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0103/2023),

A. vzhledem k tomu, že podle výkazu příjmů a výdajů ([1]), který předložil Evropský orgán pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (dále jen „orgán"), činil jeho konečný rozpočet na rozpočtový rok 2021 celkem 32 839 626 EUR, což ve srovnání s rokem 2020 představuje nárůst o 15,69 %; vzhledem k tomu, že je tento orgán financován z příspěvku Unie (12 140 600 EUR, což představuje 36,96 %) a z příspěvků vnitrostátních orgánů dohledu členských států (20 258 026 EUR, což představuje 61,69 %);

B. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění za rozpočtový rok 2021 (dále jen „zpráva Účetního dvora") uvádí, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka orgánu je spolehlivá a uskutečněné operace jsou legální a správné;

Rozpočtové a finanční řízení

1. s uspokojením konstatuje, že díky monitorování rozpočtu během rozpočtového roku 2021 dosáhla míra plnění rozpočtu 99,98 %, což představuje snížení o 0,02 % oproti roku 2020; konstatuje však, že míra čerpání prostředků na platby dosáhla 79,12 %, což ve srovnání s rokem 2020 představuje pokles o 3,67 %; vyzývá orgán, aby míru čerpání prostředků na platby zvýšil;

Výkonnost

2. konstatuje, že orgán používá určitá opatření, jako např. klíčové ukazatele výkonnosti, k posuzování přidané hodnoty svých činností a dalších opatření ke zlepšování rozpočtového řízení; konstatuje, že v roce 2021 orgán stanovil 14 strategických cílů pro výkonnost v sedmi hlavních oblastech své činnosti; s uspokojením konstatuje, že orgán dosáhl nebo překročil 12 z těchto cílů a pracuje na dosažení dvou zbývajících klíčových ukazatelů výkonnosti;

3. konstatuje, že 304 produktů a služeb, tj. 88 % z celkového počtu, bylo orgánem dodáno včas, přičemž dalších 35 produktů a služeb zaznamenalo menší zpoždění a osm dodáno nebylo, a to často v důsledku upřednostnění jiných úkolů na základě politických rozhodnutí nebo kvůli krizi COVID-19, propojení s jinými projekty či nedostatku zdrojů;

4. chválí orgán za jeho hlavní úspěchy v roce 2021; bere na vědomí vypracování technických norem, jejichž cílem je bojovat proti tomu, aby byly finanční produkty „lakovány na zeleno", a zajistit, aby byly klíčové informační dokumenty o strukturovaných retailových investičních produktech a pojistných produktech s investiční složkou přístupnější pro retailové investory; s uspokojením konstatuje, že orgán v roce 2021 zveřejnil kritéria nezávislosti orgánů dohledu a zabýval se sbližováním dohledu v oblastech, jako jsou postupy dohledu v případě porušení pravidel a očekávané důsledky tohoto porušení; vítá vytvoření evropského rámce pro posuzování systémových rizik, který orgánu a jeho členům umožňuje vypracovat stanovisko k trendům a vývoji na evropském pojistném trhu a potenciálním systémovým rizikům;

([1]) Úř. věst. C 141, 29.3.2022, s. 141.

5. konstatuje, že orgán v roce 2021 za účelem podpory sbližování dohledu přerozdělil lidské zdroje; konstatuje, že k tomuto přerozdělení došlo v návaznosti na doporučení Účetního dvora uvedené v jeho zvláštní zprávě č. 29/2018 o Evropském orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění; bere na vědomí úsilí, které orgán investoval do digitální transformace s cílem zvýšit účinnost mimo jiné prostřednictvím modernizace základní technické infrastruktury, iniciativ na podporu automatizace provozních procesů a vylepšení Extranetu;

Personální otázky

6. bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2021 byl plán pracovních míst naplněn z 99 %, přičemž ze 138 dočasných zaměstnanců schválených na základě rozpočtu Unie (ve srovnání se 127 schválenými pracovními místy v roce 2020) jich bylo jmenováno 137; konstatuje, že kromě toho pracovalo v roce 2021 pro orgán 33 smluvních zaměstnanců a 23 vyslaných národních odborníků;

7. všímá si úsilí orgánu o dosažení větší genderové rovnováhy mezi zaměstnanci; konstatuje, že na základě genderových údajů, které orgán předložil za rok 2021, bylo v jeho vrcholném vedení pět mužů (63 %) a tři ženy (38 %), správní radu tvořili tři muži (43 %) a čtyři ženy (57 %) a v personálu jako takovém bylo 98 mužů (52 %) a 89 žen (48 %); vyzývá orgán, aby pokračoval v práci na vytvoření dlouhodobé politiky v oblasti lidských zdrojů týkající se rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, celoživotního poradenství a nabídky specifických možností odborné přípravy pro profesní rozvoj, vyváženého zastoupení žen a mužů na všech úrovních zaměstnanců, práce na dálku, práva odpojit se, posílení zeměpisné rovnováhy, aby bylo dosaženo odpovídajícího zastoupení ze všech členských států, a náboru a integrace osob se zdravotním postižením, jakož i zajištění toho, aby se jim dostávalo rovného zacházení a jejich příležitosti byly obecně podporovány;

8. vítá, že orgán během distančního režimu své činnosti prováděl také distanční nábor, přičemž se zaměřil na získání kvalifikovaných zaměstnanců s cílem zajistit kontinuitu plnění svého mandátu, a že během celého roku zajišťoval distanční zapracování nově příchozích pracovníků prostřednictvím speciálního úvodního školení a nezbytné podpory při nástupu;

9. konstatuje, že v roce 2021 poskytl orgán zaměstnancům a vedoucím pracovníkům specializované školení k řešení nové pracovní situace, jako např. prostřednictvím hybridních týmů a práce na dálku; všímá si zejména, že ústředním prvkem jeho školicích aktivit v roce 2021 bylo posílení vůdčích a manažerských dovedností řídicího týmu;

10. s uznáním bere na vědomí úsilí, které orgán během roku 2021 vynaložil na zvýšení atraktivity práce v oblasti pojištění a důchodů pro ženy, zejména ve vedoucích pozicích, neboť zveřejnil sérii profilů žen ve vedoucích funkcích a považoval rozmanitost řečníků při projevech na akcích za rozhodující faktor;

11. bere na vědomí obnovu složení odvolacího senátu, k níž došlo dne 1. prosince 2021; dále konstatuje, že se tato obnova týkala pěti členů a pěti náhradníků, jejichž funkční období skončí dne 30. listopadu 2026 a může být jednou prodlouženo;

12. vítá přijetí politiky ochrany lidské důstojnosti a boje proti psychickému a sexuálnímu obtěžování; bere na vědomí podrobný postup, který provádění této politiky zajišťuje; chválí orgán za jeho vnitřní síť důvěrných poradců, kteří jsou vyškoleni k poskytování poradenství zaměstnancům a, je-li to nutné, k účasti na neformálním postupu při případech obtěžování; vítá přijetí vzorového rozhodnutí týkajícího se správních vyšetřování a disciplinárních řízení; konstatuje, že toto vzorové rozhodnutí přispívá k ochraně případných obětí obtěžování;

13. oceňuje závazek orgánu uplatňovat proaktivní přístup k řízení rozmanitosti, který jde nad rámec zajištění souladu s pravidly nediskriminace a rovnosti; vítá přijetí strategie pro rozmanitost a začlenění a podrobného akčního plánu, včetně přijetí charty sítě agentur EU o rozmanitosti a začlenění a iniciativ zahrnujících průřezová opatření; konstatuje, že k těmto opatřením patří spolupráce s dalšími institucemi, zajištění spravedlivé kariéry na základě zásad rovnosti a cílená opatření týkající se konkrétních skupin;

Veřejné zakázky

14. se znepokojením bere na vědomí připomínku Účetního dvora, že na základě smlouvy o pronájmu prostor orgánu musí případné úpravy nemovitosti či instalaci dalšího vybavení předem schválit pronajímatel; dále bere na vědomí poznámku Účetního dvora týkající se ustanovení, že veškeré související práce mohou provádět pouze dodavatelé vybraní pronajímatelem; vyjadřuje politování nad tím, že v důsledku těchto smluvních omezení zadal orgán renovační práce přímo dodavatelům, které pronajímatel určil, bez náležitého zadávacího řízení; bere na vědomí závěr Účetního dvora, že částky vyplacené v souvislosti s tímto smluvním ustanovením (288 125 EUR v roce 2021) tedy nebyly vynaloženy řádným způsobem; vyzývá orgán, aby se při zahajování budoucích zadávacích řízení podrobil svým povinnostem podle platných pravidel;

15. připomíná význam zadávacích řízení pro zajištění spravedlivé soutěže mezi uchazeči a získání zboží a služeb za nejlepší cenu, přičemž je nutné dodržet zásady transparentnosti, proporcionality, rovného zacházení a zákazu diskriminace; se znepokojením vnímá připomínku Účetního dvora týkající se nedostatků v zadávání veřejných zakázek, které jsou stále častější a v jejichž souvislosti i nadále dochází k největšímu počtu neoprávněných plateb u většiny agentur; vyzývá orgán, aby zavedl nástroje v oblasti informačních technologií pro elektronické zadávání veřejných zakázek, které vyvinula Komise; vyzývá Komisi, aby v pokynech pro zadávání veřejných zakázek vyjasnila a aktualizovala postupy a šablony;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

16. konstatuje, že podle jednacího řádu rady orgánů dohledu tohoto orgánu platného v roce 2021 se členové rady, kteří jsou ve střetu zájmů, nemohou účastnit jejích jednání ani o příslušné záležitosti hlasovat, nicméně zůstávají na zasedání rady přítomni; souhlasí s připomínkou Účetního dvora, že přítomnost členů rady orgánů dohledu, kteří jsou ve střetu zájmů, na jejích zasedáních by představovala riziko pro její nezávislost; dále poukazuje na zjištění Účetního dvora, že dva hodnotitelé, kteří byli jmenováni správní radou, aby vypracovali výroční zprávy o výkonnosti předsedy a výkonného ředitele, by tuto úlohu vykonávali i v případech možného střetu zájmů; vítá skutečnost, že v červenci 2022 provedla rada orgánů dohledu revizi svého jednacího řádu, v níž provedla připomínku Účetního dvora týkající se přítomnosti členů této rady, kteří jsou ve střetu zájmů, během diskusí a hlasování; dále konstatuje, že správní rada orgánu v prosinci 2022 schválila revidované rozhodnutí o hodnocení předsedy a výkonného ředitele v souladu s připomínkami Účetního dvora;

17. konstatuje, že zpráva Účetního dvora posuzovala jeden případ možného střetu zájmů mezi lety 2019 a 2021 v souvislosti s tím, že vedoucí pracovník přijal novou funkci mimo orgán; je znepokojen připomínkou Účetního dvora, že v tomto případě orgán nekonzultoval smíšený výbor, čímž porušil článek 16 nařízení (EHS) č. 31, (ESAE) č. 11 ([2]) (dále jen „služební řád“) a článek 2 přílohy II služebního řádu; bere však na vědomí revizi etického pravidla orgánu pro zaměstnance, která byla přijata v prosinci 2022, na jejímž základě mohou být zřízeny různé smíšené výbory podle článku 9 služebního řádu, a to i pro vedoucí pracovníky;

18. vítá skutečnost, že v souladu s právními požadavky orgánu jsou na internetových stránkách orgánu zveřejněny životopisy členů rady orgánů dohledu a správní rady, stručný životopis předsedy a výkonného ředitele orgánu a stručný životopis vedoucích oddělení orgánu; dále vítá skutečnost, že na internetových stránkách orgánu jsou zveřejňovány schůzky jeho zaměstnanců s lobbisty;

19. chválí orgán zejména za to, že patří mezi devět agentur, které zavedly vlastní vnitřní pravidla, kterými řeší skutečnost, že v právních předpisech Unie chybí ustanovení upravující činnost členů rad agentur, a jednají tak nad rámec minimálních právních požadavků pro postup v možných situacích tzv. „otáčivých dveří“;

([2]) Nařízení (EHS) č. 31, (ESAE) č. 11, kterým se stanoví služební řád úředníků a pracovní řád ostatních zaměstnanců Evropského hospodářského společenství a Evropského společenství pro atomovou energii (Úř. věst. P 45, 14.6.1962, s. 1385/62).

20. trvá na tom, že je třeba zavést systematické soubory pravidel týkajících se transparentnosti, neslučitelnosti funkcí, střetu zájmů a nezákonného lobbingu; vyzývá orgán, aby rovněž zavedl interní protikorupční opatření; vyzývá orgán, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o pokroku dosaženém v této věci;

21. bere na vědomí platná pravidla pro vnější a interní whistleblowing; s uspokojením konstatuje, že orgán na svých internetových stránkách vytvořil zvláštní veřejný prostor, včetně funkční e-mailové schránky, k níž jsou omezena přístupová práva, s cílem zajistit ochranu oznamovatelů podle článku 17a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ([3]); vítá další rozvoj prováděcích pravidel orgánu, která stanoví pokyny pro whistleblowing;

Vnitřní kontrola

22. vítá skutečnost, že orgán provedl všechna kritická a velmi důležitá doporučení útvaru interního auditu Komise a že pečlivě sleduje provádění zbývajících doporučení prostřednictvím zvláštních akčních plánů v dohodnutých lhůtách;

23. bere na vědomí, že orgán provedl roční hodnocení svého rámce vnitřní kontroly a dospěl k závěru, že všechny složky a zásady jsou prováděny a fungují tak, jak bylo zamýšleno, přičemž je třeba provést několik zlepšení v oblastech, jako je kontinuita činnosti, řízení procesů, odborná příprava a informovanost; vítá skutečnost, že agentura systematicky posuzuje výsledky kontrol a ukazatele, jakož i připomínky a doporučení vydaná útvarem interního auditu, Výborem pro kontrolu kvality, auditorskými společnostmi a Účetním dvorem;

24. oceňuje opatření, která orgán v roce 2021 přijal k řešení rizik v souvislosti s prováděním nových pravomocí a úkolů, otázkami souvisejícími s přilákáním kvalifikovaných pracovníků s požadovanými kompetencemi a hrozbami v oblasti kybernetické bezpečnosti; bere na vědomí prohlášení orgánu, že v roce 2021 provedl zlepšení svého procesu řízení rizik s cílem lépe jej začlenit do procesů plánování a podávání zpráv, čtvrtletních monitorovacích činností a zefektivnění všech rejstříků rizik; vítá skutečnost, že orgán v roce 2021 analyzoval výsledky svých předchozích strategií boje proti podvodům, což přispělo k vypracování jeho stávající strategie boje proti podvodům na období 2022–2024;

25. konstatuje, že v roce 2021 orgán poprvé posoudil nákladovou efektivnost svých kontrol v oblasti činnosti *ex ante* a *ex post*, rozpočtového řízení, plánování, hodnocení, boje proti podvodům, ochrany údajů, etiky, řízení rizik a vnitřní kontroly; dále konstatuje, že tyto kontroly v roce 2021 představovaly přímé náklady ve výši 1,98 % celkového rozpočtu orgánu na rok 2021 a bylo na ně přiděleno 7,47 zaměstnanců pracujících na plný úvazek; chválí orgán za pozoruhodnou nákladovou efektivnost jeho kontrol;

Digitalizace a ekologická transformace

26. bere na vědomí, že orgán spolupracoval s externími konzultanty na realizaci různých projektů v oblasti informačních technologií; oceňuje orgán za předložení nové strategie v oblasti cloud computingu a za přípravu významné technické transformace v letech 2022 a 2023;

27. připomíná, že je důležité investovat do pracovníků v oblasti informačních a komunikačních technologií s dlouhodobými smlouvami, aby se zabránilo odlivu mozků, neefektivním řešením a potenciálně zvýšeným rizikům kybernetických útoků a také zranitelnosti vůči nim;

28. vybízí orgán k úzké spolupráci s Agenturou Evropské unie pro kybernetickou bezpečnost (ENISA) a týmem pro reakci na počítačové hrozby v orgánech, institucích a jiných subjektech EU (CERT-EU), k provádění pravidelných posouzení rizik v oblasti své IT infrastruktury a k zajištění pravidelných auditů a testů své kybernetické obrany; navrhuje, aby byly všem zaměstnancům, včetně vedení, nabízeny pravidelně aktualizované programy školení v oblasti kybernetické bezpečnosti; vyzývá orgán, aby svou politiku v oblasti kybernetické bezpečnosti i nadále rozvíjel a aby orgán příslušný k udělení absolutoria informoval o pokroku dosaženém v této věci;

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010, ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/79/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 48).

29. konstatuje, že orgán investoval finanční prostředky uspořené v důsledku preventivních opatření v souvislosti s onemocněním COVID-19 do nových technologií a digitalizace procesů, jako je mimo jiné zavedení registrů panevropských osobních penzijních produktů (PEPP) a vypracování nového řešení na bázi softwaru pro podnikové zpravodajství (Business Intelligence (BI 2.0));

30. vítá skutečnost, že s platností od 1. července 2021 přijal orgán pokyny pro bezpečnost a správu informačních a komunikačních technologií s cílem vybudovat digitální odolnost pro všechny účastníky finančního systému;

31. vítá skutečnost, že v souladu s doporučením Účetního dvora zavádí orgán systém pro environmentální řízení podniků a audit (EMAS), jehož certifikace byla orientačně naplánována na rok 2022; dále vítá vytvoření rejstříku environmentálních aspektů, který podrobně uvádí klíčové dopady orgánu na životní prostředí, vypracování akčního plánu orgánu obsahujícího přibližně 140 opatření a zavedení jeho systému environmentálního řízení; bere na vědomí opatření, která orgán zavedl s cílem snížit dopad své administrativy na životní prostředí, mimo jiné omezení spotřeby papíru, zavádění elektronických pracovních postupů nebo podporu distanční účasti na akcích;

32. vítá skutečnost, že se orgán připojil k interinstitucionálnímu zadávacímu řízení na kompenzaci emisí uhlíku a plánuje od roku 2022 kompenzovat přibližně 250–300 tun emisí uhlíku souvisejících s organizační činností, jako jsou nezbytné služební cesty; dále vítá závazek orgánu snížit od roku 2022 počet svých prezenčních schůzí a pracovních cest o 35 %;

Kontinuita činnosti v průběhu krize způsobené onemocněním COVID-19

33. konstatuje, že rok 2021 se vyznačoval velmi náročným pracovním programem, který zahrnoval úkoly, jimž byla v roce 2020 věnována menší pozornost kvůli dopadu pandemie COVID-19 na práci orgánu; vybízí agenturu, aby využila získané zkušenosti týkající se pracovních cest zaměstnanců a lépe organizovala, které schůze a úkoly by mohly být v budoucnu prováděny efektivněji distančně než prezenčně;

34. konstatuje, že orgán informoval o tom, že pokračoval v uplatňování řady opatření týkajících se zaměstnanců, návštěvníků a členů správní rady s cílem zpomalit šíření viru COVID-19 a zajistit kontinuitu činnosti; konstatuje zejména, že všichni zaměstnanci orgánu, řídící subjekty a pracovní skupiny nadále pracovali výhradně na dálku; dále konstatuje, že podobně jako v předchozím roce vykázal orgán rozpočtové úspory ve výši přibližně 1 150 000 EUR, zejména v důsledku pozastavení cest zaměstnanců a výhradně distančního režimu schůzí zaměstnanců, správní rady a rady orgánů dohledu;

Další připomínky

35. oceňuje spolupráci orgánu s dalšími agenturami v oblasti informačních technologií, jež spočívá v práci na společných projektech zaměřených mimo jiné na vytvoření a vybudování digitálního regulačního výkaznictví a platformy pro výměnu informací o hodnocení způsobilosti a bezúhonnosti; s uspokojením bere na vědomí, že se orgán v roce 2021 účastnil společných supervizních schůzek pro důvěrné poradce, což je iniciativa agentury EU-OSHA;

36. bere na vědomí úsilí orgánu o zvýšení viditelnosti své činnosti ve veřejném prostoru prostřednictvím intenzivnější přítomnosti na sociálních sítích, tiskových konferencí, rozhovorů se sdělovacími prostředky, setkání se sdruženími spotřebitelů a akademickými pracovníky nebo vystoupení na akcích pořádaných třetími stranami; vyzývá orgán, aby pokračoval ve svých snahách o větší zviditelnění své činnosti a oslovení veřejnosti a aby tyto snahy ještě zintenzívnil;

37. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 10. května 2023 ([4]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([4]) Přijaté texty, P9_TA(2023)0190.